

Yavuz Sultan Selim, Sah İsmail'in, ülkesine karşı girdiği ve sebep olduğu tahriklere son vermek, bu arada Osmanlı hududlarına olan tecavüzünü önlemek maksadıyla İran üzerine yürümeye karar verir. Bu yüzden, daha babasının sağlığında Sîîlerle mücadeleyi bir görev sayan Selim, sipahilerden bir kısmının İran'a gitmesini önlemisti. O, sıkılaşan Kızılbaş - Safevî münasebetlerini yok etmek ve Anadolu Kızılbaşlarına şiddetli bir darbe indirmek niyetinde idi. Fakat daha önce, Antalya ve çevresinde meydana gelen isyan hareketi gibi bir kiyâm ile karşılaşmamak ve ordunun arkadan vurulma ihtimalini önlemek için, son derece dürüst ve itimad edilen adamları vâsitasıyla Sah İsmail taraftarlarını defter ettirir. 40 bin kişiyi bulduğu söylenen bu Erdebil Tekkesi dâîlerinin, en şerif ve mutaassib olan **iki bin kadarını ölüm, geri kalanlarını da sürgün cezasıyla cezalandırdığı** rivayet edilir. Bununla beraber, İran üzerine yürümenin gerekliliğine sadece kendisinin değil, devlet erkânı ile askerlerin de inanması gerekiyordu. Çünkü açılacak seferin birtakim hususiyetleri ve tehlikeleri vardı. Her şeyden önce çok uzun sürecek yol ve yolculuk mesakkatine katlanmak gerekiyordu.

Ayrıca Sah İsmail'e karşı açılacak seferin mesrûlunun mutlaka ortaya konması ve bunun itirazsız kabul edilmesi gerekiyordu. Gerçekten de bu mesele önem taşıyordu. **Zira mezhepleri ayrı da olsa Müslüman bir orduyu, başka bir Müslüman ordunun üzerine sevk etmek söz konusu idi**

Keza, birbirleri ile harb edecek olanların büyük bir kısmı, aynı irka mensub olan kimselerdi. Bunlar arasında birbirleri ile akraba olanlar bile vardı. Bundan başka, Safevî halifeleri tarafından kandırılmış olan Anadolu Kızılbaşlarının durumu kritik görünüyordu. Bir çarpışma vukuunda beklenmeyen bir durumun meydana gelmesi, yani İran lehine bir hareketin doğması imkânsiz bir şey değildi. Ayrıca Osmanlı Devleti'nin istinad ettiği askerî kuvvetin başında gelen Yeniçeriler de bir problem çıkarabilirlerdi.

Zira Hacı Bektas-i Velî'yi pir olarak kabul eden Yeniçerilerin, Hz. Ali'ye karşı duydukları kayıtsız, şartsız ve sonsuz bağlılık, zayıf bir ihtimal de olsa İran'daki Kızılbaşlara karşı harekete geçmelerini güçleştirebilirdi.

Bütün bu güçlükleri bilen ve düşünen Padişah, sefere çıkmadan önce önemli bazı kararların alınması gerektiğine inanıyordu. Bunun için de Divân'ın toplanmasını emreder. Yavuz Sultan Selim, Edirne'de toplanan ve devlet erkânı ile birlikte ulemanın da katıldığı bu toplantıda fikirlerini kısaca şöyle açıkladı:

"Tevfik-i Rabbanî, refik-i hânedân-i Osmanî olub ecdad-i cihad itiyadımız ashab-i Salib ve Nakus'un perde-i namusların hark (yirtmek) ve Zünnarların hark(yakma) idüb dest-i iktidariyle çanlarına od tikup ... memâlik-i mahrûseye el kaldırmaga mecalleri ve mücahidîn ile mukabele ve mukatele edecek halleri kalmamistir." Bu ifadelerden anlaşıldığına göre Yavuz Sultan Selim, Divan'da, Hristiyanların su anda baş kaldıracak durumda olmadıklarını açıkladıktan sonra esas tehlikenin doğudan gelebileceğine işaret ederek, Sah İsmail'in, İran'a hâkim olduktan sonra yaptıklarına dikkat çeker. Ayrıca onun,

Gence, Sirvan, Geylan, Mazenderan, Taberistan, Cürcan, Kürdistan ve Gürcistan'ı ele geçirerek buralarda öndört nefer sehriyar-ı öldürdüğünü, bunların kuvvetlerini dağıtıp hazinelerini yağmaladığını ve Özbek Hani Seybek'ı öldürünce onun, kesilmiş bulunan kafatasını bir kupa haline getirerek onunla sarap içtiğini belirttikten sonra, bu zatin cemaat ile namaz kilmayı men edip Ehl-i Sünnet'e mensub ulemayı öldürdüğünü anlatır. Ayrıca kendisine bağlı olanların ona nasıl itaat ettiklerine ve uğrunda her şeyi yapabileceklerine dikkatleri çekerek bu tesekkülün Osmanlı toprakları için büyük bir tehlike teşkil ettiğini, bu sebeple onlarla savaşmanın "aklen ve ser'an" lazım olduğunu belirterek ulemâdan fetva ister. Öyle anlaşıyor ki ulemâ bu fetvayı vermiştir. Nitekim, Sünnî ulemânın bu konuda kaleme aldıkları fetvâ ve risâlelerin çokluğu, meselenin önemi hakkında bize bir fikir vermektedir. Münecimbasi, Edirne'deki duruma temasla şöyle der: " Edirne'de iken mulûk-ı kefereden elçiler ve hedâya gelüp cümlesi tecdid-i sulh eylediler." Ondan sonra ulemâdan fetva alup Acem seferi kararlaştırıldı. Bu bağlamda Kemal Pasazâde ile Sari Gürz'ün, Kizilbaslar hakkında vermiş oldukları fetvâ ve risâleler, Osmanlıların fikir ve düşüncelerini aksettirmesi bakımından önemlidir. Nitekim, Kemal Pasazade "...ulemay-ı millet ve fudalay-ı ümmet küfr u ilhad ve katl u ifnasına hükm idüb heme-i a'day-ı din u devletten bunun itfa-i sîrer-i serareti akdem idügüne bi-isrihim fetavay-ı sahiha virdilerdi. " demek suretiyle Ehl-i Sünnet'in, Sia'ya bakış açisini ortaya koymuş olmaktadır.

Görüldüğü gibi, özellikle Kemal Pasazâde'nin risâlesinde, Şah İsmail ile Ehl-i Sia hakkındaki Sünnî akideyi görmek mümkündür. Bu risâlede küfür ve irtidada hükmedilen Şah İsmail ile askerlerine karşı açılacak savaşların, diğer din düşmanları ile yapılacak savaşlardan farklı olmadığı, bu sebeple de cihâd sayılacağı belirtilir. İşte bu fetvâ ve risâlelerin kaleme alınmaları üzerine, İran'daki Safevî Devleti'nin Kizilbas idaresine karşı harekete başlama zamanının geldiğine kanaat getirilerek harekete geçilir. Bununla beraber Selim, İran'a karşı harekete geçmeden, daha önce temas edildiği gibi memleket dahilindeki Sîî ve Kizilbasların müfritlerinin tesbiti ile deftere kaydedilmesini emretmişti. **Bazı rivayetlerde bu şekilde defter edilip öldürülen Sîilerin sayısının 40 bin civarında olduğu söyleniyorsa da bunun mümkün olmadığı artık anlaşılmış bulunmaktadır. Bunlardan sadece 2 bin kadarının öldürüldüğüne, diğerlerinin de sürgün edildiğine daha önce temas edilmisti. Hammer'in dikkat çektiği bir konuya burada temas etmek istiyoruz. Böylece dönemin gerek dahilî, gerekse haricî efkâr-ı umumiyesinin bu hareketinden dolayı Yavuz'u "**

Âdil

" sıfatı ile tavsif etmiş olmasıdır.

O şöyle diyor: "Râfizîlik mezhebini cesetler yığını altına defn etmek bu merhametsize nasib oldu. Osmanlı tarihçileri ona kırk bin kişiyi öldürmüş olduğu için Âdil lakabını vermişlerdir. Lakin, daha sayân-ı hayret olan cihet surasıdır ki, yanına gönderilmiş olan Hıristiyan elçiler de kendi hükümdarlarına gönderdikleri raporların tamamında onu, bu lakapla andıkları gibi, onun bu adaletini övmekten de çekinmemişlerdir. Böylece Selim, kendi devleti dahilinde kilicini gezdirdikten ve toprağı Rafizîlerden temizledikten sonra onu, harice (disariya, İran'a) götürmeye hazırlandı. Kayb edilecek vakti yoktu. Çünkü Şah İsmail, Sehzâde Ahmed'in oğlu ve Pâdisah'ın yegeni olan Murad'ı (Murad kızılbaşlığı seçmiş ve Şah İsmail'in yanına kaçmıştı) Osmanlı tahtının yegane vârisi olarak kabul

ettiği gibi Kizilbasların intikamını da almak üzere büyük bir ordu ile ilerliyordu.

"

Osmanlı diyarında yukarıda temas edilen gelişmeler olurken, Murad Çelebi'yi, Osmanlı tahtının yegâne vârisi olarak ilan eden Şah İsmail, Osmanlılara karşı açacağı savaşa istihak etmesi için Sünnî olan Memlûk Sultanı'na hediyelerle birlikte bir sefaret heyeti gönderiyor, Anadolu'da Sîilere karşı girilmiş öldürme hareketleri üzerine birbirini müteakip Anadolu'ya sevk ettiği Halifeler ile de Bâtînî ve Sîî halkı, yeniden devletin aleyhine isyana tesvik ediyordu.

Bu son hareket üzerine Edirne'de toplanmış bulunan olaganüstü Divân'da savaş kararını açıklayan Selim, Yenisehir ovasını, askerın toplanma yeri olarak tayin eder. **Padisah, savaşla ilgili sözünü üç defa tekrarladığı halde - bakışları altında titremekte olanlardan - hiç biri ona cevap vermiyordu. Bunun üzerine Abdullah adında bir yeniçeri sessizliği bozarak hünkârın ayaklarına kapanır ve arkadaşlarının, padisahın emri altında, İran Sahi'na karşı yürüme kararından duydukları sevinci onlar adına arzeder.**

Yavuz Sultan Selim, vezirlerin tereddütlerini gideren bu yigitçe davranışından dolayı mükâfat olarak yeniçeriye Selanik Sancığı'ni tevcih eder. Sultan Selim, üç gün sonra 22 Muharrem 920 (19 Mart 1514) Salı günü Edirne'den hareket edip 10 günlük bir yürüyüşten sonra 2 Safer (29 Mart)'de İstanbul'a gelir. Burada eski bir an'aneye uyarak çadırını Eyüb'de Fil Çayırı'na kurdurur. **Önce Hz. Peygamber'in mihmandarı Ebû Eyyub el-Ensârî Hazretlerinin kabrini ziyâret ederek seferin basarılı geçmesi için onun mânevî yardımını diler. Daha sonra Fâtih ve babası Bâyezid'in kabirlerini de ziyâret eden Selim, kurbanlar kestirip fakirlere de pek çok sadaka dağıtır. Sünnî ulemanın verdiği fetvâlar üzerine büsbütün heyecana kapılan halk, Kizilbaslara karşı sefere çıkan Selim'i görmek üzere Eyyub'u doldurduğu gibi kayıklar da Halic'i istila etmişlerdi.**

Selim, sefer için yola çıkmadan önce, kendisine vekâleten devlet işlerini görmek ve Edirne muafazasında bulunmak üzere oğlu **Süleyman'ı Manisa'dan Edirne'ye getirtmişti.** Bundan sonra askerini Üsküdar'a doğru hareket ettirdi. Bu sıralarda Rumeli Beylerbeyi Hasan Paşa'nın komutası altında bulunan yeniçeriler, Gelibolu'dan gemilerle Anadolu yakasına geçip Bursa Yenisehir ovasında toplandılar. Yavuz Sultan Selim, 24 Safer 920 (20 Nisan 1514) Perşembe günü yola çıkıp Maltepe'de ordusuna katılır. Burada, Bosna Valisi Hadim Sinan Paşa'yi Anadolu Beylerbeyliği'ne tayin eder. 23 Nisan'da İzmit'e geldiği sırada Sîî halifelerinden olup, İran adına casusluk yaparken yakalanıp orduda esir olarak tutulmuş bulunan Kiliç adında birisi vâsitiyle **Sah İsmail'e hem tehdid, hem de nasihat dolu Farsça bir mektup (nâme) gönderir.**

Bu mektupla, üzerine yürüdüğünü de kendisine bildirmisti. Yavuz Sultan Selim, bu mektupla da yetinmeyerek gönderilen o sahsa " var gördüğün söyle ve malum olan muradı beyan eyle" diyerek gördüklerini söylemesini istemisti. 27 Safer 920 (23 Nisan 1514) tarihini taşıyan Selim'in bu ilk bu nâmesi, Kadiasker ve Nisancı Tâcizâde Cafer Çelebi tarafından yazılmıştı. Gerek uslûbu, gerekse mahiyeti itibarıyla o asrin ruh ve anlayışı ile Selim'in dehâsini temsil eden bu

mektup dönemin bütün kaynaklarında bulunmaktadır.

Besmele ve âyetlerle başlayan mektupta Sah İsmail'e söyle deniyordu:

"Bilesin ve âgah olasin ki, ilahî hükümlerden yüz çevirenlerin, dini ve seriati yıkmaya çalışanların bu hareketlerine, bütün Müslümanların ve bu arada adalet sever hükümdarların, kudretleri nisbetinde mani olmaları farzdır. Bunu söylemekten maksadımız sudur: Tekke kösesinden hâkimiyete yükselen sen, bu yolda yürüdün, Müslümanların memleketlerine saldırdın, sefkat ve utanmayı bir tarafa atarak zulüm kapılarını açtin, günahsız Müslümanları incittin, fitne ve fesadi kendin için temel prensip olarak kabul ettin, "umur-i padisahî ve ahkâm-i sehinsâhiyi muktezay-i heva-yi nefis ve ragbet-i tabiiyeye uydurup kuyud-i seriati hakk"ettin. Ibâhe-i muharreme ve irakat-i dima-i mükerreme, ve mescidleri yıkma, türbe ve mezarları yakma, ulemâ ile Peygamber neslinden gelmiş olan seyyidlere ihânet "ve ilka-i mesâhif-i kerime der kazurat ve sebb-i Seyheyn-i Kerimeyn" gibi işler, senin kötü hallerinden bir kaçıdır. Dillerde dolasmakta olan bunlar ve bunlara benzer hareketlerinden dolayı ulemâ kesin delillere dayanarak senin küfür ve irtidadına, senin ve sana tabi olanların öldürülmelerinin vâcib olduğuna; mal ve rizikların yagma, kadın ve çocukların esir edilmesinin mübah olduğuna ittifakla karar vermişlerdir. Bu durum karsısında ben, Allah'ın emirlerini yerine getirmek, zulüm görenlere yardım etmek ve "merasim-i nâmus-i pâdisâhî için " ipekli elbiselerimi çıkardım, zirh giydim, kılıç kusandım, ata bindim ve Safer ayının başında Anadolu yakasına geçtim. Maksadım, Allah'ın inayetiyle senin padisahlığını yok etmek ve böylece âcizler üzerinden zulmünü ve fesâdini kaldırmaktır. Ancak, kılıçtan önce sana, Sünnet-i Seniyye icâbi Islâmiyeti teklif ederim. Eger yaptıklarına pisman olup can ve gönülden istigfar eder ve aldığın kaleleri geri verirsen, tarafımızdan dostluktan başka bir şey görmezsin. Fakat kötü hallerine devam ettiğin takdirde "zulmet-i zulümden" simsiyah yaptığın yerleri nura kavuşturmak ve senin elinden almak üzere insallah yakında geleceğim. Takdir ne ise öyle olacaktır. Selâm, hidâyete tabi olanlardır. (Safer 920) "

Osmanlı insâ (mektup yazma) san'atına nümûne olabilecek bir mükemmeliyette kaleme alınmış olan bu nâme (mektup), dip notta da görüleceği gibi birçok müellif tarafından asil metinle birlikte alınmış olup, önemi herkes tarafından kabul edilmiştir. Osmanlıların, Sî ve Kızılbaşlar hakkındaki düşünceleri yanında, niyet ve maksatlarını ortaya koyan bu mektupta, din ulemâsinin küfür ve irtidâdına hükmettikleri Sah İsmail'in, Hülefâ-i Râsîdîn'e sebb etmesini kabul etmeyip tenkid eden Yavuz Sultan Selim, bu yüzden katline cevaz verildiğini açıklıyor, kendisinin de dinin takviyesi ile birlikte zulme ugramış ve kalbi kırılmış olanların yardımlarına kosacağını söyleyerek, padisahların bu konuda gerekenleri yapmak zorunda olduklarına isaret ettikten sonra, denizden geçip üzerine yürümek suretiyle zulmünü âciz ve zavallıların üzerinden kaldıracığını açıklar. Bununla beraber savastan önce "Sünnet-i Seniyye"gereği kendisine Islâm'i teklif ile son pismanlığın fayda vermeyeceğini de açıklıyordu.

Selim'in mektubunu Sah İsmail'e götüren Kiliç adındaki elçi, onu Hemedân'da bularak mektubu verir. Mektubu alan Sah İsmail, elçi Kilic'i öldürmekle birlikte kendisinin de muharebeye hazır olduğunu Selim'e bildirmisti. Bu haber, Osmanlı ordusu Erzincan ovasında bulunduğu sırada gelmişti. Lütfi Paşa, Sah İsmail'in bu haberi aldığı zaman çok korktuğunu, fakat bu korkusunu açığa vurmayıp gizlediğini söyler. Ayrıca asker ve ordusuna da şu şekilde hitab ettiğini açıklar: "**Diyar-i Rûm'dan (Anadolu'dan) bir kârban (kervan) gelürmüs. Size firâvân genc (büyük bir hazine) ve mal getirür. Üsenmem, korkmam ki, anlari (onlari) imamlar bize verüptür ki şimdi on iki imam leskeriyle (askerleriyle) gelüp bunda alem (bayrak, sancak) dikmistir, el-ân (şimdi) bizimledirler**

Selim, aynı gün Akkoyunlu Hânedani hükümdarlarından olan ve o esnada Sah İsmail'e karşı savaşa girmiş bulunan Ferruhsad Bey'e de bir mektup göndermek suretiyle onu da kendisiyle birleşmeye davet etmişti.

Osmanlı ordusu Yenisehir'den Konya'ya müteveccihen hareket ederek Seyitgazi'ye gelir. Selim, burada Kapıkulu askerlerinden her birine biner akça sefer bahsisi dağıtır. 20 bin timarlı sipahiden meydana gelen öncü ordusuna da komutan olarak Vezir Dukakinzâde Ahmed Paşa'yı tayin eder. Sinop Valisi Karaca Ahmed Paşa'yı 500 süvari ile Sah tarafından esir almak ve kesiflerde bulunmak üzere akına gönderen Selim, bunların arkasından Mihal oğlu Mehmed Bey'i de akıncıları ile akına memur eder. Osmanlı ordusu bundan sonra, Konya'ya gelerek Filâbâd Çayiri'na yerleşir. Müelliflerin ve özellikle sefere iştirak edenlerin bildirdiklerine göre Konya'daki ikameti esnasında, Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî'nin türbesini ziyâret etmiş olan Yavuz Sultan Selim, fakirlere de yüz bin akça sadaka dağıtmış idi. Aynı zamanda timarlı sipahlilere de 100'er akça terakki ihsan eden Yavuz Sultan Selim, Kayseri'ye geldiği sırada Dulkadir oğlu Alaüddevle Bozkurt Bey'le müzakerelere girerek yanında yer almasını ister. Ancak, ihtiyarlığından bahisle sefere gelemeyeceğini bildiren Dulkadir oğlunun, hakikatte daha II. Bâyezid devrinde Osmanlılara iltica ile Selim'in yanında savaşa iştirak ettiği bilinen ve Osmanlı taraftarı Sehsuvar oğlu Ali Bey sebebiyle bu teklife pek sıcak bakmadığı biliniyordu. O, Memlûklulara taraftar bir siyaset takip ederek Osmanlılara karşı cephe almış ve zahire yollarını da vurmak suretiyle orduda bas gösteren erzak buhranının artmasına sebep olmuştur.

Dulkadirîlilerin, Osmanlılar aleyhinde çıkaracakları muhtemel zorlukları gözönünde tutan Selim, Alaüddevle ile uğrasmaktan şimdilik vaz geçerek **26 Haziran'da Sivas'a gelir ve 140 bin asker, 5 bin zahireci 60 bin deveye yükselen ordusunu bir yoklama ve sayıma tabi tutma gereğini duyar. Yoklamadan sonra muhtemel bir Sii ayaklanmasını önlemek maksadıyla Kayseri ile Sivas arasında, Iskender Paşa komutasında 40 bin kişilik bir ihtiyat kuvveti bırakılmıştır. Büyük bir kısmının hasta ve yaşlı olduğu anlaşılan bu ihtiyat kuvveti, ordunun ric'at hattını tutacak, aynı zamanda Sah İsmail'in Diyarbakır ve Batı sınırı**

komutani Ustaclu oğlu Mehmed Han'in yaptığı tahribat yüzünden uğranılan zahire ve saman buhranını da önleyecekti.

Çesitli

yollarla zahire buhranını önlemeye çalışan Selim, Erzincan'dan Sah İsmail'e üçüncü defa Türkçe bir mektup gönderir. Bu nâmede, daha önceki mektupları hülâsa eden Selim, yakında Azerbaycan'a ulaşacağını da bildirip Sivas ile Kayseri arasında bir ihtiyat kuvvetini bıraktığını açıklamaktan çekinmez.

Osmanlı ordusu, 18 Temmuz'da Erzincan'a bağlı Yassi- Çemen'deki Hasan Bey çayırına geldiği sırada **Sah İsmail'in elçisi Sah Kulu Akay Bevey Nuker ordugaha gelip Selim'e bir name ile içi afyon dolu altın bir kutu takdim eder.** Sah İsmail, nâmesinde, Selim'i savasa zorlayan sebebi araştırıyor, Dulkadirliyle düşmanlıkta bulunmamış olduğundan bahsediyordu. Aynı zamanda Selim'in mektuplardaki ifadesini de bir padisaha yakistirmayan Sah İsmail, bunların, afyon ile sarhos olmuş kâtiplerin kaleminden çıkmış olduğunu iddia ettikten sonra mektubunu İsfahan'da bir av esnasında yazdığını bildiriyordu. Osmanlılarla dostluktan bahsetmekten geri kalmayan Sah İsmail, Timur zamanında olduğu gibi memlekete karışıklığın âriz olmasını arzulamadığını bu sebeple savaş istemediğini belirttikten sonra, aksi halde kendisinin de savasa hazır olduğunu beyan ediyordu.

Öte yandan, Sah İsmail'in, verdiği söze rağmen henüz ortalarda görünmemesi, çorak arazide büyük bir müzayakaya (sikinti) maruz kalan asker arasında hosnutsuzluğa sebep olmuştur. Nitekim Fırat Nehri (Karasu) kenarına geldiği sırada isyan belirtileri görülür. Bununla beraber, sancak beyleri gibi vezirler de, başlangıçta ileri gitmenin aleyhinde olmalarına rağmen, bunu açıklamaktan çekinirler. Ancak askerin hareketini tanzim ile Erzincan'dan Azerbaycan'ın merkezi olan Tebriz'e kadar katedilecek yolu 40 merhaleye taksim eden Selim'in, kararında sebat etmesi üzerine, daha ileri gitmenin mahzurlarını arz etmek maksadıyla, Karaman Beylerbeyi Hemdem Pasa'yi, Selim'e gönderirler. Sehzâde Ahmed vak'asında Selim'e hizmet etmek suretiyle onun, kardesine gâlip gelmesini sağlamış bulunan ve çocukluğundan beri Selim ile birlikte Harem-i Humâyun'da büyümüş olan Hemdem Pasa, Padisahin, hakkındaki teveccühüne itimad ederek bu hususu arz eder. İsa'et edilen tehlikeler ve ordunun içinde bulunduğu sikintiler gözönüne alındığı zaman bu fikir makuldu. Fakat hiç bir engel tanımayan ve tereddüt göstermeyen Selim, bunun askere çok kötü bir örnek olacağını düşünerek, Hemdem Pasa'yi feda etmek zorunda kalır.

Zeynel Pasa'nın, Karaman Beylerbeyi olarak tayin edilmesi üzerine harekete geçen ordu, seri bir yürüyüşle Çermük'e gelir. Bu mevkiye Selim, Bali Bey tarafından esir edilen iki Kızılbaş, Türkçe olarak kaleme alınmış bir mektupla Sah İsmail'e gönderir. Osmanlı Pâdisahi, **bu dördüncü mektubunda da Sah İsmail'i tahrik ediyor, memleketinde günlerce yürüdüğü halde kendisinden bir haber alınmadığını belirttikten sonra, onun korktuğuna hüküm ederek bir tabibe müracaat etmesini tavsiye ediyordu. Mektubunda,**

"

Ey İsmail, ÷lkemin sınırında görünmekle bana meydan okudun. İste ben geldim, haftalarca yürüdüğüm halde ne senden ne de askerinden bir eser görmedim. Ölümüsün yoksa sağmısın bilemiyorum, hile ve aldatmaktan başka bir şey bilmez misin? Sayet korkuyorsan bir tabib getir ki seni tedavi etsin. Seni daha fazla korkutmamak için güzide askerlerimden kırk bin kişiyi Kayseri yakınlarında bıraktım. Düşman hakkında ancak bu kadar lutuf gösterilebilir

" dedikten sonra, Sah İsmail'in yönetimden vaz geçip inzivaya çekilmesini tavsiye eder. Müellifler, Yavuz'un, gizlenmekte devam edeceğini tahmin ettiği Sah İsmail'e bir de kadın elbisesi gönderdiğini kayd ederler. Buna rağmen kendisini gizlemeye devam ederse erkek sayılmayacağını bildiren Selim, Sünnî olan Özbek Hani Ubeyd gibi Memlûk Sultani Kansu GavriÖye de birer mektup yazıp, düşman memleketinde bulunduğunu bildirir. Çermük'ten yoluna devam eden Osmanlı ordusu, Sökmen'e gelir. Daha Tercan'da iken sonradan vezir olan Yanya Beyi Mustafa Bey ile Trabzon Sancak Beyi Mehmed Beyi, Bayburt'un zaptına me'mur etmiş olan Selim, Sökmen'de Gürcü Beyi Mirza Çabuk'un elçilerini kabul eder. Elçiler, yanlarında iki bin bas koyun ve bir miktar da zahire getirmişlerdi. Gürcü Beyi bu vesile ile dostluğunu göstermiş oluyordu.

Bundan sonra Tebriz'e doğru yeniden hareket emri verilmisti. Bunun üzerine günümüzde Agri vilayetine bağlı Elesgirt kazası Sakallı Köyü (Konagi)'ne gelen ordunun, ümerâdan bazı kimselerin de tesviki ile " **Düşman yok, harab memlekette nice seyahat ederiz?**" diye mirildanip isyana başladığı görülür. Hatta bir rivayete göre bu ordu tarafından, Selim'in çadırına içleri tehdid dolu mektuplar bırakılıyordu. Bunun üzerine yigit padisah atına atlayıp askerinin içine dalmış, heybetle ve gayet vakurâne bir şekilde "

Ehl ü iyal kaydında olarlara destûrdur, gerü karilarininun yanına gitsünler, biz buraya gerü dönmek için gelmedük! Rahat isteyen bu yola yarasmaz. Bizi isteyüp fi - sebilillah can ve bas feda edecek yigitler ölümden havf itmez (korkmaz). Ölümden korkanlar gerü dönsün! Düşmanla çarpisacak merdler benümle gelsün. Eger içinüzde er yogise ben yalinüz giderüm

" diyerek askerinin hamiyet duygularını tahrik etmişti. Asker, bu cesaret ve yigitlik âbidesinin bir at oynatisina, bu tarzdaki heybetli hitâbetine ve küçük bir kılıç kimildatisina dahi vurgun ve âsikti. Sevdikleri hükümdar komutana büyülenmiş yekpâre bir kitle gibi bağlandı. Bu sözlerinden sonra hareket emri veren Sultan'ı, tek bir yenicere bile terk etmedi.

Esasen bu sırada öncü (pisdar) kuvvetlerin komutani Mihaloglu Memed Bey, Sah'ın Diyarbekir emîri olan Ustacluoglu'nun Hoy'a geldiğini, Sah İsmail'in de yaklaştığında bulunduğunu haberini vermesi, heyecanın yatışmasına sebep olmuştur. Bu arada Sah'tan gelen bir mektupta bunu teyid etmişti. Pâdisah, İsmail'in islediği bu hatadan istifade edip konak mesafelerini kısaltarak Sah'ı karşılamak üzere harekete geçer. İki gün sonra, gece Makû ile Hoy arasında Tebriz'e 20 fersah mesafede bulunan Çaldıran tepelerine ulaşır. Selim, bu mevkide yeni tertibatlar almış ve safakla birlikte savaşa girmek veya askere 24 saat istirahat vermek cihetlerinden birini tercih etmek üzere Divân (Meclis)'in reyine müracaat eder. Genellikle, yol yorgunluğu münasebetiyle hemen savaşa girilmesini tehlikeli bulan devlet büyükleri, askere 24 saat istirahat verilmesinin

uygun olacağı teklifinde bulunurlar. Buna karşılık, askerinin içinde Alevî ve Sîîlerin bulunmasından ve istirahat anında bunların düşmanla anlaşabileceklerini gözönünde bulunduran Rumeli Defterdari Pîrî Mehmed Çelebi, hemen savaşa başlanması gerektiğini belirterek Yıldırım Han devrindeki Çubuk ovası (Timur'la yapılan Ankara Savaşı) çözümlenmesinin bir benzerinin vuku' bulabileceğini, bu sebeple safakla beraber harbe mübaseret edilmesi (başlanması) re'inde olduğunu bildirir. Bu teklif, Yavuz Sultan Selim tarafından kabul görür. Böylece devlet büyükleri, safakla birlikte savaşa başlama görüşünü kabul etmek zorunda kalırlar. Onlar, Selim'in emri üzerine savaş nizami alıp tepelerden ovaya inen kuvveterinin basına geçerler.